СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXXI. | Число 291. | Джерзи Сити, Н. Дж., пятниця, 14. грудня, 1923.

VOL. XXXI. | No. 291. | Jersey City, N. J., Friday, December 14, 1923. | THREE CENTS

КОНГРЕС ДАЛІ БЕЗРОБІТНИЙ ЧЕРЕЗ КОЛОТНЕЧУ

ВАШІНҐТОН, 12. грудня. — Сварка серед сенаторів за головство в комітеті для межинародної торговлі все ще не дає сенатови робити. Нині ся колотнеча мало не скінчилася вибором сенатора Смита, за котрим заявилося пять членів поступового бльоку; в послідній хвилі, одиак, демократичний сенатор Брус голосував проти Смита, щоби в той спосіб не допустити до побіди поступовців і сей один голос припадково поважив кандидатуру Смита.

ХОЧУТЬ ПОСПІХУ В СПРАВІ ЗНИЖЕННЯ ПОДАТКІВ

ВАШІНҐТОН, 12. грудня. — Члени конґресового комітету приходів відбули довшу конференцію з секретарем (міністром) скарбу Мелоном та постановили приспішити внесення проекту про обниженнє доходових податків.

ХОЧЕ СЕНАТОВОГО СЛІДСТВА В СПРАВІ ЛІКАРСЬКИХ ДИПЛЬОМІВ

ВАШІНҐТОН, 12. грудня. — Сенатор Ковпленд предложив у сенаті резолюцію за слідством у справі так званих фабрик лікарських диплъомів.

ПРИХИЛЬНИК КЛЕНА ОБЖАЛОВАНИЙ ЗА ВИБОРЧІ НАДУЖИТТЯ

ВАШІНҐТОН, 12. грудня. — Незадовго відбудеться в сенаті росправа над Мейфілдом, сенатором з Тексасу, котрому закидають, що він добув собі місце в сенаті виборчими шахрайствами. Стейтовий Клен постановив обороняти його всіми силами та вже найняв для нього адвокатів.

ЖІНКИ ДОМАГАЮТЬСЯ РІВНОСТИ

ВАШІНҐТОН, 12. грудня. — У президента Кулиджа явилася нині велика депутація жіночих відділів робітничих юній, злучених з Американською Федерацією Праці, та домагалася від него, щоби він своїм упливом постарався, аби жінки мали в промислі таке саме право, як мущини.

ДЕМОКРАТИ ПРОТИ ПОСТУПОВИХ РЕПУБЛИКАНЦІВ

ВАШІНҐТОН, 12. грудня. — Збори всіх членів конґресу з демократичної партії постановили не голосувати за іменованнєм поступових републиканців на членів комісії для зреформовання конґресового реґуляміну.

ДЕМОНСТРАЦІЙНА ЗАЯВА ЗА СВІТОВИМ СУДОМ

ВАШІНҐТОН, 12. грудня. — Минесотська частина Ліґи Жіночих Виборців предложила конґресови величезну петицію за приступленнєм Злучених Держав до світового суду при Лізі Народів. На петиції підписано 100,000 імен.

МЕКАДУ КРИТИКУЄ КУЛИДЖА

ЛОС АНДЖЕЛЕС, 12. грудня. — Віліем Мекаду, один з головних провідників демократичної партії та можливий кандидат її на президента Злучених Держав при слідуючих виборах, виголосив тут остру промову проти політичної програми президента Кулиджа, виявленої підчас отворення конґресу. Мекаду заявив, що можна рівночасно знижити податки та заплатити жовнірам бонус.

ОРҐАНІЗУЮТЬСЯ ЗА ФОРДОМ ПРОТИ ЙОГО ВОЛІ

ДІТРОЙТ, Мишиґен, 12. грудня. — Конвенція прихильників кандидатури автомобілевого короля Генрі Форда на президента Злучених Держав зібралися тут нині мимо заяв самого Форда проти такої конвенції та почала праці коло зорґанізовання кампанії за його вибором. Президентом кампанії та конвенції є Рой Гарап з Омаги.

АМЕРИКА ВЖЕ ПОСИЛАЄ ПОЖИВУ ДО НІМЕЧЧИНИ

ВАШІНҐТОН, 12. грудня. — У відповідь на заклик німецького президента Еберта о допомогу для голодуючих німець... дітий, ґен. Ален, голова „комітету для допомоги німець... ітям", вислав до Еберта телеґраму, в якій сповіщає його, ...ршу поміч уже висилається відпливаючими сими днями ...ями.

ПОВІНЬ СВЯТОЧНОГО НАПИТКУ

...ЛОВН, Ню Йорк, 12. грудня. — Прогибіційні урядники ...ної границі Злучених Держав доносять, що ціла гра... ...осто заллята святочними напитками. До Злучених Дер... ...ве така повінь горівки з Канади, що урядники можуть ...вити її лишень невелику частину.

РУХ ГУЕРТИ ЗРОСТАЄ ДАЛІ

...РА КРУС, Мексико, 12. грудня. — Рух проти федераль... ...ряду Обреґона росте невпинно. До нього знова присту... ...нові військові залоги. Вчора заняли війска повстанців Юкатан, котрого соціялістичний уряд пропав без сліду ...скарбом стейту.

ЗЛОВИЛИ „ГРОШЕВОГО АРТИСТА"

...РУКЛИН, Ню Йорк, 12. грудня. — Тут арештовано нині ...а Лібермана під закидом, що се він підробляє паперові ..., за яких „автора" глядає уряд від двох літ.

ПРИЇЗД РЕЛІҐІЙНИХ АКТОРІВ

...НЮ ЙОРК, 12. грудня. — Сюди приїхала нині на кораблі ...енсі ґрупа акторів страстних вистав з німецького міста ...рамерґав. На чолі приїхав самий „Ісус Христос", Антон ..., котрий у приватнім життю є гончарем. На причалі ви... ...групу представники уряду міста.

ПЕРЕДВИБОРЧА ОРҐАНІЗАЦІЯ РЕПУБЛИКАНЦІВ

ВАШІНҐТОН, 12. грудня. — Національний републиканський комітет, що радить над президіяльною конвенцією републиканської партії, постановив уже остаточно, що конвенція має відбутися в місті Клівленді та має початися дня 10. червня 1924.

ГЕРОЙ В СТРАХУ.

Польський ґенерал Галер, що відвідує Америку яко гість Американського Леґіону, в середу витаний Поляками Ню Йорку та околиці. Ґазети подають, що ґенерал дістав ряд погроз, та що комітет принятття, щоби охоронитися перед всякими можливостями, замовив аж 35 полісменів та шпиків, які його постійно стерегли.

КАРА ЗА УКРАЇНСЬКУ МЕТРИКУ.

Львівський маґістрат покарав українського львівського львівського пароха за виставлення метрики в українській мові на квоту 1,000,000 польських марок.

ШПІГУНСТВУ В ПОЛЬЩІ НЕМА КІНЦЯ!

По інформаціям часопису „Ґлос Любельскі" відкрито нову шпіґунську спілку в користь Совітів. Головним провідником її мав бути Кароль Нежевіч, бувший адютант ґен. Сікорського.

КИТАЙСЬКИЙ ПРИПИС ПРИЛАДЖУВАННЯ ЧАЮ

Постав на слабім огни триножок повний прозорої води з топленого снігу; хай вода загріється настільки, щоби риба в ній збіліла або рак почервонів. Потім налий до філіжанки, в якій є ніжне листя найліпшого чаю. Остав у спокою, аж бухаюча пара не переміниться в легку мряку. Тоді втягай у себе роскішний напиток. Можна смакувати його, можна роскошуватися ним, але не в силі висловити солодкого почування, яке завдячуємо так приладженому чаеви... Але вже бубнять, щоб огні погасити; ніч щораз холодніша; проміння місяця паде до мого шатра. Я спокійлегкий, можу без обави пійти ний і відпочав; мій жолудок на спочинок. Так то, по мойому малому талантові написав я ці вірші весною десятого місяця року Пінґджу (1746) мого панування підписано Кіян-Люінґ. Так описує віршом приладжування чаю хінський цісар і поет.

ЧЕХИ ОБУРЮЮТЬСЯ НА ВАРШАВСЬКУ МІСЬКУ РАДУ ЗА ВАРВАРСЬКЕ РІШЕННЯ В СПРАВІ ПРАВОСЛАВНОГО СОБОРУ

„Народні Лісті" обурюються на варшавську міську раду за її варварське рішення в справі демольовання православного собору. Вони висказують здивовання: „Як можна демолювати собор в столиці держави, яка має так велику скількість православних громадян?"

26 ЛІТ В КЛІТЦІ.

Рекорд між звірят живучих у льондонському зоольоґічному саді осягнув мабуть оранґутан „Сенді". Він жиє в клітці в Льондоні вже 18 літ, а передше жив уже 8 літ у Сінґапорі. Отже він уже 27 літ у неволі, а всетаки тішиться добрим здоровлям, що ще довго може забавляти гостей своїми веселощами. Цей оранґ-утан то найбільший і найсильніщий представник свого роду у неволі. Залізні дрючки в його клітці такі сильні, як у клітці льва. Останніми часами пороблено ще гусіщі крати, щоби бути безпечніщим. „Сендія" доглядають три дозорці тай мусять бути вельми обережні, бо оранґ-утана час до часу нападає грізний шал.

СМЕРТЬ ВИЗНАЧНОГО ЧЕСЬКОГО СВЯЩЕНИКА.

ПРАГА, 1. грудня (вл. кор. „Свободи"). — Вчера тут помер на улиці від апоплексичного удару визначний чеський священик і громадський діяч о. Карло Досталь-Лутінов.

Покійний особливо визначився тим, що своїми літературними творами та виданнями старався внести новий, модерний дух у католицьку вріу. Його ідеєю було — звязати церкву, мистецтво й нарід можливо тіснійше й таким чином утворити нове „культурне католицтво". Для поширення своїх думок він спочатку видавав часопись „Нове Життє, а потім став видавати часопись „Арха" (Ковчег).

Численні поетичні твори о. Досталя вийшли аж у 5 томах.

ТЕПЛА ГОДИНА НА УКРАЇНІ

КИЇВ, 30. падолиста. — На цілій Україні останніми часами стоїть незвичайно тепла погода. Температура доходить до 15 степенів по Ремюру. На Київщині зацвили вишні та ранні польові квіти. На Одещині цвітуть конвалії. У Донбасі пустив парости бузок. У полудневих губерніях дуже буйно розростається озимина, так що треба побоюватись за врожай. Подекуди проходять сильні хуртовини з блискавкою та громом.

ВЕЛИКІ РЕВІЗІЇ В КРАКОВІ.

На днях в Кракові переведено низку ревізій в звязку з подіями 6. м. м. М. и. ревізії відбулися в адміністрації і редакції „Напшоду", в друкарні людовій, в адміністрації „Курієра вечорного", в Робітничій Раді, в льокалях Професійних союзів ППС. і т. д. Ревізії тривали понад 3 год. В реквізиторні робітничого театру заквестіовано 4 кріси, яких уживано підчас вистав. В касі хорих в хірурґічний кімнаті найдено пару жовнірських чобіт. Крім сього переведено ревізії в льокалю Стрілецького Звьонзку і Звьонзку леґіоністів, в льокалю жидівськоо „Бунду" і у редактора комуністичної газети „Плуг" — П. Серанкевича. Ніде нічого не найдено.

ПОЛЯКИ ПЛАЧУТЬ НА ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ НА ЛИТВІ.

Литовський перепис з 1923 р. виказує 3.18% Поляків на Литві. Польська преса плаче над тим зникаючим процентом Поляків на Литві та твердить, що литовський уряд зарядив цей перепис, щоби унеможливити тій зникаючій горсточці Поляків користати з прав національних меншостей. Хоче при тім вговорити в читачів, що перепис пофальшовано.

ПІДПАЛИ В ГАЛИЧИНІ.

З Галичини доносять про нові випадки підпалів польських дворів. Так згоріли: чотири стирти збіжа в Комляках коло Збаража, двірські забудовання в селі Максимівці коло Самбора, стирти вівса в Попілиськах коло Львова, від яких занялось кілька господарств, та загроода лісничого в Пникулі коло Мостиск. В Дублянах вибух пожар, який обняв три господарства. Виновники підпалів досі невиявлені.

АНГЛІЙСЬКІ ЛІБЕРАЛИ ПОМОЖУТЬ ПАРТІЇ ПРАЦІ ПОВАЛИТИ КОНСЕРВАТИВНЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО

ЛОНДОН, 12. грудня. — Англійські ліберали заперечили, начеб вони хотіли дати підперте консервативному правительству. Навпаки, вони готові помогти Партії Праці повалити правительство Болдвина і видвигнути робітниче правительство.

Ся заява відібрала консерватистам надію, що вони здобудуть поміч лібералів і замкнула перед ними всякі вигляди на змогу удержати своє правительство, коли парлямент збереться 8. січня, 1924. Бо тоді ліберали разом з членами Партії Праці голосувати-муть проти консерватистів. Коли вирине яко перша справа питанне про свобідну торговлю або охоронну митову тарифу, то Партія Праці і ліберали муром станугь, щоб повалити консервативне правительство.

Тоді король закличе до себе провідника Партії Праці Ремсея Мекданелда і поручить йому створити новий кабінет.

Сей новий кабінет буде зложений лише з членів Партії Праці. Ліберали в ньому участи не візьмуть, але будуть його підпирали, щоб дати йому змогу виконувати свою програму, але виступлять проти нього, якщо він колинебудь пійде всупереч засадам лібералів.

ЗАПОВІДАЮТЬ НОВІ ВИБОРИ В АНГЛІЇ

ЛОНДОН, 12. грудня. — З уваги на те, що жадна з партій в англійському парляменті не має абсолютної більшости (більше ніж половини голосів), потрібної до постанов, в кругах усіх партій вгадують, що теперішня палата громад довго не потриває і скоро прийдуть нові вибори.

Консерватисти сподіваються, що при найблизшій нагоді не вони але ліберали повалять правительство Партії Праці і тому знову прийде до вибору нового парляменту. Вони числять на се, що Партія Праці вже не має фондів і тому ослабне при слідуючих виборах, а тоді їм прийдеться радше зміряться із лібералами

Партія Праці противна скорим новим виборам. Її лідери кажуть, що такі вибори обчислені єдино на слабу фінансову сторону Партії Праці. Виборці також противні частим виборам ізза непотрібних видатків, бо саме правительство мусить видати на вибори $8,000,000.

СПРАВА АЛІЯНТСЬКОГО РОЗСЛІДУ ФІНАСІВ НІМЕЧЧИНИ

ПАРИЖ, 12. грудня. — Франція згодилася значно розширити обсяг комісії для розсліду фінансового становища Німеччини і усунула богато обмежень, за якими спершу побивалась.

Се зробило правительство Пуанкаре під впливом подій в Англії, але каже, що задля приєднання Америки до участи в сій комісії.

СПРАВА ФІНАНСОВОЇ ВІДБУДОВИ НІМЕЧЧИНИ

БЕРЛІН, 12. грудня. — Німецька центрова партія, якої головою є канцлер др. Вільгельм Маркс, заявилась за сим, щоб німецьке правительство видало зазив, аби Ліга Народів приняла на себе поміч у приверненню нормальних фінансових відносин в Німеччині, як се вона зробила з фінансами в Австрії.

ВИВЕЗЛИ ЗБІЖЕ І ЗНОВУ ГОЛОД

СТОКҐОЛМ, столиця Швеції, 10. грудня. — Російський советський уряд через вивіз збіжа заграницю спричинив новий голод в деяких сторонах Росії.

Тепер російський уряд звернувся до шведського Червоного Хреста з прошеннєм, щоб вислав нову запомогову експедицію в Самарщину.

РОЗБІЙНИКИ У КИЇВО-ПЕЧЕРСЬКІЙ ЛАВРІ

ПРАГА, 1. грудня. (Вл. кор. „Свободи"). — До Америки вже певно дійшла по каблю звістка про те, що розбійники вдерлись у тутешню Печерську Лавру, напали на келію архимандрита Миколи Грабянського та зрабували її, а самого архимандрита замордували.

Однак, у звязку зтим нападом, виявились такі подробиці, яких Америка ще не знає. Властиво, коли про напад переведено було слідство, то виявилось, що серед розбійників були члени київської „комсомольської" організації. Підчас нападу вони показали ордер „Госполітуправленія" (бувша „чека") на переведенне ревізії. Потім виявилось, що ордер був підроблений. Трох „комсомольців" заарештовано. При них знайдено частину зрабованих річий.

Як видно, наука „тов." Бухаріна, вилoжена ним в „Азбуці комунізму", впала на вдячний ґрунт. Бо „комсомольци" — то-ж все учні „тов." Бухаріна.

ВЕЛИКА ПОВІНЬ НА ЗАКАРПАТТЮ.—НОВІ ПОКЛАДИ СОЛИ

ПРАГА, 1. грудня. (Вл. кор. „Свободи"). — Наслідком великих дощів, що впали останніми днями, більшість річок на Закарпаттю вийшла з берегів і причинила багато лиха. У Барнагаші повінь розбила багато плотів (сплавів), які зруйнували коло Вишова міст на Тисі. Вода у Тисі стоїть на 2 метри вище нормального рівня. Тиса зі своїми притічками заливає всі околиці.

Часопись „Лідове Новіни" повідомляє, що недалеко від Густа, на Закарпаттю, знайдено поклади доброї соли. До розроблювання цих покладів має бути незабаром приступлено.

Прим. Ред. Як відомо, у цілій чесько-словацькій державі нема інших покладів соли, крім тих, що на українськім Закарпаттю. Закарпатські соляні копальні вже нині заосмотрюють цілу Чехо-Словаччину сіллю, а коли там знайдуться нові поклади, то цю сіль вже можна буде вивозити закордон.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЗАМІТНІ ОБОРОКЦІ ПОНЕВОЛЕНИХ.

Центральне бюро польської секції „робітничої партії Америки", котра, як відомо, симпатизує з комуністами, прислало нам з просьбою о поміщення відозву в справі ґенерала Галера, що тепер обїзджає Америку яко гість Американського Леґіону. Відозва такий замітний документ, що заслугує на близшу увагу.

Суть відозви зводиться до того, що Галер є представником буржуазних польський течій, які стремлять до душення польського робітництва. Відозва перечисляє цілий ряд знущань польської буржуазії над польським робітництвом, та протестує з тої причини проти витання ґенерала.

Та не те, що там написане є замітним для відозви та для польської секції „робітничої партії Америки", а те, що там пропущено. Пропущено саме факти, що під польською владою живуть міліони Українців, Литовців та Білорусинів, примушених силою оружа жити під нею та що над ними польський уряд знущається богато гірше, як польські пани над польськими робітниками.

Не згадує сього відозва мимо сього, що ґенерал Галер є в богато більшій мірі висловником наїзду Польщі на сусідні народи, як є він висловником походу буржуазної реакції на поступових польських робітників.

Не згадує-ж польська секція „робітничої партії Америки" про сі факти тому, бо вона хоче перед цілим світом закрити факти, що в Польщі є міліони народів, невдоволених приналежностю до Польщі, бо в справі поневолення Українців, Білорусинів та Литовців з польською буржуазією та панами йде весь „польський люд", йдуть польські робітники й селяни.

Відозва центрального бюра польської секції „робітничої партії Америки" є документом, який стверджує, що польські комуністи можуть мати ріжні порахунки з польською реакцією та з Галером, але проти Українців та других поневолених народів Польщі польські комуністи та польські ґенерали становлять одну партію, партію, яка не хоче зріктися нарабованого на сусідах добра.

ПОЛЬЩА ВИПРОДУЄ НЕ СВОЄ ДОБРО.

Польський уряд підписав договір з французькою ґрупою капіталістів Леві і Ґордон на виарендовання польської державної тютюнової монополії. Ґрупа дає Польщі одноразово 250 міліонів швайцарських франків і певну частину від дальших прибутків. Договір підписано на 45 літ.

Рівночасно ведуться переговори з одним американським фінансовим синдикатом, який хоче купити славну Біловежську Пущу за 40 міліонів долярів. Треба зазначити, що та Пуща зовсім не належить Польщі, а правно належить Білоруси та Україні, так що тут Польща розпоряджає чужим добром, за яке їй ще колись доведеться здати рахунок.

Таксамо чужим добром розпоряджає Польща, ведучи переговори ще з одним американським синдикатом щодо продажі державних нафтових теренів у Бориславі в галицькій Україні.

Проте ця горячкова випродаж найкрасше показує, в якій безвихідній фінансовій скруті загрузла польська держава. Коли вже випродуються усі засоби ресурси — то, значить, нема виходу!

ПРОФ. МИХ. ГРУШЕВСЬКИЙ ЇДЕ НА УКРАЇНУ.

БУДЕ ПРЕЗИДЕНТОМ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Офіціяльна совітська телеґрафічна аґенція „Роста" недавно повідомила, що проф. Михайло Грушевський звернувся з проханнем до совітської влади, щоб йому дозволено було поїхати на совітську Україну для культурної праці.

Як довідуюся з певного жерела, ця звістка в головнім ВІДПОВІДАЄ ДІЙСНОСТИ. Проф. Грушевський справді має незабаром виїхати до Київа, хоч ніякого прохання до совітської влади не подавав і ніяких зобовязань — займатись виключно культурною працею — на себе не взяв.

Почин у справі переїзду проф. Грушевського на Україну належить не йому самому, а київським українським кругам. Ще перед кількома місяцями проф. Грушевський одержав з кругів близьких до київської Всеукраїнської Академії Наук, запитанне, чи дасть він свою згоду на те, щоб його поставлено кандидатом на президента Академії. Проф. Грушевський дав свою згоду. Незабаром почались і пертрактації між ним та закордонними представниками совітської влади що до технічної сторони його переїзду. Нині ці пертрактації закінчились позитивним вислідом.

Не треба й казати, що переїздови проф. Грушевського на совітську Україну не можна надавати політичного значіння. Це не є з його боку „визнанням" совітської влади, як не є й доказом того, що та влада змінила свою природу й стала українською. Під оглядом політичним це крок цілком невтральний. Зате під оглядом національним переїзд проф. Грушевського має остільки позитивне значінне, що в його особі українські національні круги здобудуть нову видатну силу, яка певно йти-ме не проти них, а з ними. Москалем проф. Грушевський ніколи не стане, а як Українець, учений і громадський діяч він на Україні [illegible]се більше користи, ніж на еміґрації.

Р—н.

ХТО-Ж ПЕРЕМІГ?

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

IV.

Проголошуючи свій новий українізаційний курс, совітська влада, як бачимо, сим самим топтала стежку на село. „Сьогодні, — стверджує призжий з Київа, — важко вибиратися чи добиратися до села **з російською мовою**", а добратися-ж туди так треба, щоб „хохол хлебушка дал", без „хлебушка" який же експорт! Отже „совітська влада **мусіла** кінець-кінців повернути на єдино правильний шлях українізації („Діло", ч. 178). Як її переводиться, то инша річ, але факт є фактом, — вона „фактично відбувається" (Ibid.).

На мою думку, в декретуванні українізаційного курсу мається ще одна сторона, не зазначена п. Л., що приїхав з України до Львова. А саме: совітська влада, як спритний політичний грач, мала на цілі нанести тяжкий удар українській еміґрації і тим внести в її лави розкол і дезоґранізацію. Яка-б вона не була безсила, тая еміґрація, але самим фактом свого істнування й сякої-такої протибольшевицької акції за кордоном дискредитувала совітську владу перед тими, з ким ось уже шестий рік вона не може зарядити правильних зносин — ні дипльоматичних, ні навіть торговельних. Нема що казати, що еміґрація ніколи не забувала рідного краю, завше цікавилася тим, що там діється, а тому так чи инак знала завше багато такого, що совітська влада воліла-б заховати перед капіталістичною Европою, до ніг якої припадає з великою пошаною, не вважаючи на всю свою (штучну й роблену, звичайно) зненависть до всіх отих Керзонів, Пуанкаре, Ебертів, Бенешів то-що. В справі визнання, напр. СССР, у справі ріжних зносин, грошевих позичок і т. д. еміґрація своєю активністю і розкриттєм дійсної природи большевицької влади, приносить совітській владі просто непоправну шкоду. Всякий дипльоматичний чи торговельний крок совітських місій всебічно й детально, з повним розуміннем трактованої справи, обговорюється завше еміґрантською пресою і освітлюється не так, як се хотять большевики, а так, як воно є справді, себ-то перестерігається закордонниж чинників перед крутійством і дурисвітством т. з. совітської влади. Тут уже й гроші нічого не зроблять, бо можна купити одного, двох, десять, але всієї маси еміґраційної не купиш уже через те саме, що за довгі роки поневіряння на чужині все, що можна було купити, куплено: залишилася тверда, компактна маса людей, котрих не купиш за гроші. Отже треба вигадати щось такого, чим можна взяти й сю чесну частину еміґрації.

І от твориться ставку на тугу за рідним краєм і для Москалів вигадується ще торік т. зв. „Сменовеховтство", а для Українців у сім році — „українізацію". Спритним політичним шаховим ходом убивається два українські зайці разом: протоптується стежку на село і вноситься сумніви в еміґраційні настрої, — сумніви, за котрими безпомилково, на думку большевиків, мусить прийти розклад і реемігpація, себто українська Каноса.

Гачок українізації, закинутий большевицькою владою в еміґрантське море, як відомо, піймав уже чимало дрібної і кілька досить ґрубих українських риб. Напр., ґен. Тютюнник, полк. Дорошенко, проф. Мих. Грушевський. Що саме на гак українізації впіймався ґен. Тютюнник, се видно з його листа до п. Шумського (20. VIII. 923).

„Оскільки, особливо після XII. зїзду компартії, Радянська влада бореться проти русофільських тенденцій певної частини чиновництва і українізує державний апарат та школи, відпадає доцільність боротьби" (з нею). Так пише ґен. Тютюнник за себе і очевидно за всіх тих, що пішли в Каносу разом із ним. А проф. М. Грушевський, теж очевидно під впливом звісток про українізацію, подав прохання до ВЦК про дозвіл вернутись на Україну для культурної праці. Та пильна увага, яку в останні часи звертає українська еміґрація на чутки про успіхи українізації, ті щоденні численні розмови про се свідчать, що удар нанесено безпомилково. Чим се все закінчиться — будемо бачити, поки-ж що можна з певністю сконстатувати, що гуща еміґрації, так само, як і інтеліґенція на Вкраїні, ставиться до большевицької українізації, як до чергового блефу, й настроєна вичікуюче. І тільки та її частина, що вже давно мала нахил виправдувати криваву й руїнницьку політику большевиків езуїтським девізом — ціль виправдує засоби, тільки ся частина робить належні заходи до повороту на Вкраїну.

„Недалекий час виявить, чи під українізаційним курсом не криється що инше, — каже в „Ділі п. Л., — але все таки **важко і просто неможливо буде завернути з раз обраного шляху"**. І се, на мою думку, цілком справедливо. Для своїх цілей політичного й грабіжницького характеру совітська або радянська московська влада **мусіла** декретувати українізаційний курс своєї нової політики на Україні, себ-то **мусіла зробити те, супроти чого перед сим боролась у страшний спосіб.** Можливо, що надалі, коли минеться в сім потреба для неї, вона скасує свій декрет. Але, гадаємо, вона зможе тоді **тільки спробувати** скасувать те, чого вже не скасуєш, — успіху-ж із того не буде ніякого. Навпаки: хто вже раз промовив **А,** той мусіти-ме сказати й **В,** бо життя того вимагати-ме. Хто-ж захоче змагатися з життям, того воно змете, як змело чужий йому по природі комунізм з державної практики комуністів-большевиків, лишивши тільки фальшиві порожні вигуки на мітінґах, у ґазетах та „аґітлітературі", — вигуки, яким не ймуть віри навіть ті, що вигукують їх з песього обовязку чи по інерції.

Отже хто переміг на Україні? Ближчий аналіз подій і настроїв показує, що перемогло життя, а не сухі вигадані проґрами, переміг той, хто творить життя на Україні, себ-то український народ, що поклав у боротьбі ґекатомби жертв. Що він буде й останнім переможцем — в сім не сумнівався ніколи ніхто з нас. І се питання недалекого часу.

С. Ч.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

ДО ВП. П. СЕКРЕТАРІВ У. Н. СОЮЗА.

Отсим повідомляєсь всіх Вп. П. Секретарів, що викази та рахунки до відділів вислано всім відділам. Якби однак котрий з П. Секретарів таких не отримав до днесь, нехай сейчас повідомить Канцелярію У. Н. Союза, а вишлесь другі. Не треба ждати з висилкою рахунків та справоздань аж до послідного дня в місяци, а старатись вислати сейчас по мітінґу, а вже безусловно найдальше 26-го с. м.

В рахунках за грудень подані належитости за календарі і такі мають бути заплачені в грудні, щоби можна вирівнати рахунки межи канцеляріею У. Н. Союза і адміністраціею Свободи.

Календарі вже висилаєсь до відділів і всі відділи отримають їх в грудні. З уваги, що тепер перед святами переповненне на почті і експресах, тому дуже можливо, що не всі будуть могли одержати календарі як раз на мітінґ, однак се не повинно здержати Вп. П. Урядників від сколектовання по 30 цт. від члена. Рахунок вислати як слід без переношення довгів на слідуючий рік.

[illegible] Слободян, фін. секретар.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА УКРАЇНЦІВ З УКРАЇНЦЯМИ В СТАРІМ КРАЮ, А ЯК У НАС В АМЕРИЦІ?

(Надіслана стаття).

I.

На днях одержав я письмо від одного з наших американських, старих, щирих політичних діячів, в якім говориться про теперішні відносини серед американських Українців. Навіяне воно від початку до кінця повною зневірою, яка опанувала шановним народним робітником вже так далеко, що він рішився усунутися від участи в дальшій політичній роботі. Головну вину за теперішнє наше розбиттє, деморалізацію та упадок духа приписує він в першій мірі нашим політичним чинникам в старім краю. Бо вони то місто того, щоби скупчити всі сили на боротьбу з ворогом, побивають одні других, витрачують даром народну енерґію, сваряться і плюгавять себе взаїмно та тягнуть себе і наш нарід в певну пропасть. Що більше, переносять ще свої свари до Америки.

Словом то, що Америка розбита, що поодинокі орґанізації та їх провідники в незгоді, що нарід тратить інтерес до народної праці, що неплатить народного податку, що не підпирає „Обєднання", революційної боротьби та що не слухає вже ніяких провідників ні пророків, — це нічо інше як вислід сварливого політиканьства старокраєвих політиків. Притупінне американських Українців, а навіть особисті і орґанізаційні „файти" є рівнож відбитком теперішної, старокраєвої т. зв. „політичної боротьби". З того заключенне, що як довго не прийде до порядку і консолідації в старім краю так довго не буде можлива позитивна народня праця і тут в Америці, а з нею і більша допомога навіть для так важної справи як революційна боротьба.

Такі голоси доходять до мене рівнож і з інших сторін Америки, тому вважаю за вказане над ними дещо глибше застановитися.

Що з політикою звязані тісно всілякі тертя, особиста і партійна боротьба, інтриги і т. п. — се річ так стара як сама політика. Хто не має здорових нервів і випробуваного завзяття, той скорше чи пізнійше прийде до таких висновків як наш діяч, або той гуманіст, який ще в середних віках писав, що „чесна і шануюча себе людина повинна держатися здалека від політики, бо вона розкладає духа і характер чоловіка". Нема на світі політики без терть, інтриг і партійної боротьби. Нема її і в нас Українців. Є хиба тільки та ріжниця, що в других народів та боротьба є більш складна та вирафінована, а у нас більш проста та примітивна. Тому шкода навіть завдавати собі труду на припинюванне тої боротьби в тім напрямі, щоби повстала консолідація в формі одної а доброї партії, що все це являється горячим бажаннем богатьох наших тутешних патріотів. Ми не повинні боятися політичної боротьби, а противно брати в ній активну участь і старатися о це, щоби ту боротьбу зводити в першій мірі до шукання нових шляхів, потрібних до успішного визволення нашої нації та добуття державної самостійности.

Старий край якраз шукає тих нових шляхів. І коли з того боку будемо глядіти на політичну боротьбу в краю, то побачимо, що та боротьба має глибшу основу і є до певної міри конечна і уздоровлююча, а тим самим в нічім не подібна до наших американських, нікому непридатних і шкідливих т. зв. „політичних файтів".

Причини старокраєвої політичної боротьби є ріжного рода. Про головнійші з них хочу тут дещо поговорити.

II.

До 14. марта с. р., себто до офіціяльного прилучення аліянтами Галичини до Польщі, наш край держався виразної політичної лінії, вважаючи за виразника своєї волі Українську Національну Раду і її Президента др. Е. Петрушевича. Політичний провід в краю спочивав тоді в руках Міжпартійної Ради. Це був шлях боротьби, яким змагалося до добуття незалежности З. У. Н. Р. та її злуки з Великою Україною. Боротьбу ту ведено з Польщею в 1918 і 1919 р. оружно в Галичині і на Великій Україні, а опісля на міжнародній арені, змагаючи до добуття користного вирішення нашої справи з боку аліянтів, які вигравши світову війну, присвоїли собі силою свого оружжя право порядкувати ріжними народами, а між тим і [illegible] формально признали Галичину Польщі, почалися підносити в Галичині і на европейській іміґрації ріжні думки і погляди відносно ревізії дальшої боротьби.

Одні були тої думки, що рішенне аліянтів нас не обовязує, та що воно не зміняє в нічім нашого положення ні відношення до Польщі. Супроти того нам треба не тільки обстоювати наше державне право на незалежну З. У. Н. Р. дальше, але ще його поширити на други українські землі, як Волинь, Холмщину, Полісє і Підляше, які опинилися на підставі рижського договору під Польщею, а які колись разом з Галичиною творили одну т. зв. Галицько-Володимирську Державу. Розуміється що та зміна мала наступити тільки за згодою тих земель зглядно їх представників.

В той спосіб мала би повстати з західних українських земель на місце З. У. Н. Р. Західно-Українська Держава. Українську Національну Раду і Уряд поширено би заступниками нових українських земель, а заразом поведеноби на всіх тих землях спільними силами активну боротьбу за визволенням з під Польщі, а на міжнародній арені за визнанням самостійної Західно-Української Держави. Ґрупа та заявлялася рівнож за потребою істнування державного центра за кордоном і за безпощадною, безкомпромісовою дальшою боротьбою з Польщею. Таке становище обстоював передовсім той центр, який ґрупується сегодня в краю і на еміґрації біля Президента д-ра Петрушевича.

Друга ґрупа була знова рівнож за боротьбою з Польщею, але противилася концепції Західно-Української Держави і державного центра за кордоном. Вона була за створеннем зі всіх активних, протипольських елементів одного революційного західно-українського центра в краю з тим, щоби для цілий пропґанди за границею покликати до життя закордонний західно-український революційний центр, який би мав бути залежний від революційного центра в краю. Цей погляд заступають молоді, активні, революційні елементи, які ґрупуються біля Військової Орґанізації.

Вже тут мушу зазначити, що між тими згаданими обома ґрупами, які є за безпощадною дальшою боротьбою проти Польщі прийшло вже до певного порозуміння, бо обі вони висувають тепер на перший плян передовсім клич безкомпромісової, активної боротьби за визволеннє західно-українських земель з під Польщі. Обі групи згідні тепер що до цего, що остаточна відповідь в справі того, що має статися з західно-українськими землями по їх визволенню, має належати до компетенції Конґресу Західно-Українських Земель. Такий Конґрес, який буде мав вирішити рівнож і про другі дуже важні політичні питання, буде скликаний при допомозі всіх проти-польських західно-українських політичних чинників. Та справа находиться тепер як раз в стадії приготовання, а що вона дуже скомплікована і трудна, то не диво, коли переведение її буде вимагати довшого часу.

Трета ґрупа заявлялася знова проти галицького чи західно-українського державного а навіть і революційного центра, а висунула клич всеукраїнського фронту і всеукраїнського центру для всіх земель України. Той клич підносив орган галицьких трудовиків „Діло", а заявилося за ним в першій мірі декілька членів з теперішної управи „Трудової Партії. Для того гуртка перестав галицький державний центр з днем 14. марта сам собою істнувати, а його місце мав на їх думку заступити всеукраїнський центр. На жаль самі ініціятори того на словах прекрасного, але в сфері практичної національної політики на разі фіктивного напрямку, не знали як такий єдиний всеукраїнський фронт в практиці перевести. Томуто і сама справа по хвилевих демагоґічних успіхах сповзла як то звичайно в таких случаях буває на нічім. До того ще ті самі ініціятори заявилися в справі Галичини за національно-територіяльною евтономією під Польщею, а тим самим кинули до коша видвигнений ними клич одного всеукраїнського фронту.

В послідних часах (як це бачимо з розмови з др. В. Охримовичем, яку оголошено в американських часописях) зайшла певна зміна серед управи Трудової Партії у відношенню до закордонного центра. Народний Комітет заявляється вже за потребою такого центра в формі „Українського Національного Комітету" або щось подібного, з тим, щоби цей комітет не мав характеру „уряду".

При обговоренню потреби всеукраїнського центра вринула дуже цікава, довга і оживлена дискусія, з якої вийшло, що в нашім громадянстві переводиться строга ревізія в відношенню до Великої України. Підносилися голоси, щоби проголошуючи соборність і всеукраїнський фронт бути консеквентними і голосити в справі західно-українських земель революційну боротьбу за їх визволеннем і негайною злукою з В. Україною. При тім одначе мушу піднести, що та політична концепція обстоює рівнож дальшу боротьбу з московськими окупантами на Україні.

Др. Лука Мишуга.

(Конець буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЕ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ"

НАЦІОНАЛЬНИЙ СКЛАД РОБІТНИЦТВА НА УКРАЇНІ

Від давнього часу ширить ся леґенда про те, що ніби на Україні робітництво в більшости зайшло з Москвощини. Досі ні разу не було ні одної спроби перевірити правдивість цього факту. Щойно в цім роді зроблено спробу вияснити національний склад робітництва на Україні. Про це довідуємося зі статті В. Коряка „Український пролетаріят і українська мова" („Вісти" з 2. жовтня ц. р.), в якій автор покористовуєтьcя статистичними даними Ф. Корнюшіна статті „Національный вопрос в профдвижении Украины".

Конюшін дає статистичні відомости про наслідки розсліду 23 найбільших промислових осередків України. Розсліджено 12.425 робітників із ріжних галузей промисловости: металівців, гірників, транспортовців, харчевиків, друкарів, хеміків, деревляників, кожемяків, кравців — в Харкові, Київі, Одесі, в Донбасі. "Дослід обняв, як запевняе Коряк, найкультурнійшу ґрупу робітництва. Виявилося, що три четверті робітництва України є місцевого походження. Тіль Донбас має місцевого робітництва 51,5 прц., але тут дослід доторкнувся тільки гірників, між тим коли в инших місцевостях дослід розтягався на всі галузи виробництва. Гірники мають дуже мінливий захожий склад."

Найцікавійші відомости про національну свідомість робітнйого склад досить ріжноманітництва України. Національний ний 21 національнистей, але переважають три національности: Українці, Росіяне і Жиди

Визнає себе у відсотках:

Місцевість	Українцями	Росіянами	Жидами	Иншими
Харків	64,5	28,5	3,8	3,2
Київ	49.5	32,5	10,2	7,8
Донбас	44,1	50,3	—	5,6
Одеса	23,7	36,4	31,6	8,3

Найбільшою несподіванкою те, що в столиці Радянської України в Харкові дві третини робітництва визнає себе Українцями.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

СТЕП.

Оповіданне з часів першої руїни

(Свобідно за Купером).

(10)

— І про того Крупу розказували?

— Про него найбільше, бо з кождої скрути лиш він викрутив їх... І все при тім важив своїм власним життєм.

— Як кождий степовий волокита, котрому не хочеся так працювати, як инші люди працюють. За добрі гроші, котрі потому, очивидно пропив, радо пустився на провідника. Він знав, що ті степові небезпеки небезпечні лише в уяві людий вихованих в місті. Для него ся мандрівка була забавкою.

— Старий діду! — сотник відрізав остро. — Ваш волос побілів мабуть серед степових небезпек, подібних до тих, які тоді пережили мої діди в купі з тим Крупою. Хто, як хто, а ви не повинні оклеветувати людий, котрих не знаєте; чоловіка, котрого мій дід і моя бабуня до смерти згадували як свого спасителя; котрого вони так шанували, що його прізвище дочепили до прізвища свого сина і своїх внуків. Лиш на те, щоби в нашім роді вічно жила память про сю чесну душу, я звуся Крупа Орленко. Як Бог дасть мені діти, то й на них і на їх діти перейде прізвище провідника моїх дідів... Окрім прізвища, [illegible] по сім любимци моїх дідів. Крупа дав йому собаку, Цигана. Сей пес що зі мною, то праправнук того пса.

Голінатий на силу ковтав слези. Щоби товариші не побачили, що його очи зайшли водою, відвернувся від них до свого Цигана і став гладити його по хребті.

— Цигане! — промовив до пса. — Чуєш собако, старий друже? Твій рід, твоя кров тут в степу, біля тебе. Чуєш, що про тебе не забули?... Чуєш, як тебе шанують... і мене.. простого, неписьменного, неокресаного бурлаку?

Старий не видержав довше. Слези ринули потоком із старих очий. Він захлипав на голос.

— Хлопче! То я сей провідник... Був колись жвавий пластун, запорожський лицар, а тепер немічний дід, що ледви здужае наставити капкан.

Товариші старого сиділи хвилю мовчки, не перебиваючи степової тишини ні словом, ждучи, аж старий утихомириться.

— Я зараз, скоро тебе хлопче побачив, нагадав собі твого діда Михайла Ушицького і його суджену Татяну, — промовив старий, отираючи слези. — Очивидно, я ще не знав, що ти їх внук. В тебе її очи, її голос, хоч не такий мягкий.

— Чомуж я вас, друже і спасителю моїх дідів знайшов аж тут, в тім безлюдним степу? По що ви тиняєтеся тут, де нема ніякої вигоди, де одному й небезпечно жити?

— Я зайшов у сю пустиню, щоби втечи від звуку сокири. Я також не можу дивитися на се, як люди ріжуть землю плугом. Моє серце крівавиться, коли мої очи дивляться на те, як люди вирубують ліси, заорюють степи, виганяють зьвіра. Де той зьвір опиниться колись, як щезнуть ліси, щезнуть степи?! Бо чейже ні кабан, ні олень, ані инший земний зьвір, загнаний аж над море, не пірне у воду...

— Мій дід розказував, що хотів відпитати вас і взяти до себе на постійний прожиток, та ніяк не міг допитати.

— Бо я покинув сі сторони, в котрих з ним зійшовся був. Ну, і мене стали инакше звати. Як він міг знайти Михайла Крупу, коли люди знали Гарасима Голінатого?!

— Аж я знайшов вас! Дома буде велика втіха, коли приведу вас і вони побачать того, про котрого так богато чули від діда і від бабуні, котрому наші діди завдячували своє життє і своє родинне щастє.

— Де мені старому так далеко мандрувати! Ноги не донесуть. І чого? Щоби на мене всі дивилися як на медведя на припоні?

— Не підете, а поїдете. І не на те, щоби на вас дивилися як на медведя, а щоби вже до кінця вашого віку лишитися у нас.

— Коли я до сеї пори живу у степу і в лісі, коли тут побілів мій волос, то така мабуть воля Божа. Мабуть Бог держить мене тут для якоїсь своєї цiли. Бо, чи не Божа воля було се, що я спас твоїх дідів? А чи я був би спас їх, коли би не був дитиною степу? Може така воля Божа, щоби я вмер тут, сам саміський, та щоби, як доси я сам, по моїй смерти мої кости, що біліти муть на зеленій мураві степу, показали комусь дорогу до його мети?

— В тім, що ви тут доси жили, може бути, що Божа воля. Але добрий Бог чейже не хоче, щоби ваші очи виклював ворон, щоби ваші кости рознесли орли й вовки. Як Бог вас справді заховав тут для своїх цілий, то я гадаю, що по вісімдесятім році вашого життя ваша служба чейже вже скінчилася. Не будьте упертюхом. Як буду вертати домів, то на силу возьму вас з собою.

— Хто знає, чи моя служба вже скінчилася. Боже Бог хоче, щоби я й внукови Ушицького став у пригоді. Що тебе хлопче завело в сей степ?

— Гм... Справді, хто знає, чи не завів мене до вас Божий палець! Ви сей степ знаєте як власну землянку...

— Мабуть ще раз перед смертію буду пластуном козацького війска?

— Ні. Може поможете мені знайти мій скарб.

— Ви десь тут закопали свій скарб і не можете знайти його?

— Не закопав. Боюся, щоби инші не закопали його. То живий скарб, моя жінка.

— Жінка?! — скрикнули нараз Крупа-Голінатий і Павло.

— Жінка. Слухайте, розкажу коротко. Я, будучи під Львовом, оженився з львівкою, Юстиною Вовчуківною. Воєнна служба розділила нас зараз по вінчанню, таки на порозі церкви. Я відійшов з гетьманом на Подніпрове, жінка лишилася у Львові, на однім його передмістю у свого опікуна. Туди їхали від нас купці. Я просив їх, щоби, вертаючи, забрали мою Юстину і привезли її до мене. Вони вернули без Юстини. Казали, що яких десять днів перед їх приїздом до Львова моя жінка відїхала до мене під опікою підльвівського коваля, що загадав поселитися в тих сторонах, де я живу. Купці гадали, що Юстина вже в мене і дуже здивувалися, що її ще нема. Мене се затрівожило. Я зараз пристав до иншої валки купецької, що через Польщу їхала аж у Німеччину і як купець пробрався до Львова. Там я дізнався, що купці не брехали. Мені розказали, хто взяв жінку і яким шляхом поїхав. Я пустився за тропою і зайшов аж сюди. В сих сторонах я втратив слід.

— Та чого твою жінку везли би аж сюди? — замітив Крупа. — Вони або самі відвезли її до твоєї хати, або, як поїхали иншим шляхом, то звертаючи на той инший шлях, передали иншим опікунам. Ви мабуть розминулися. Коли ти розщибаешся за жінкою по татарських кочовищах, жінка в твоїй хаті дожидае тебе.

(Дальше буде).

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

АНСОНІЯ, КОНН. Тов. А. Бончевського, від. 10 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 1. годині попол. в неділю, 16. грудня в церковній гали при Шорт ул. На порядку нарад вибір уряду і роздаванє календарів на рік 1924. Неявившийся член заплатить кару 25 цнт., а урядник 50 цнт. — А. Млинарик, пр.; М. Мельник, секр.

ПИТСБУРҐ, ПА. Тов. Рогатинщина, від. 396 повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в суботу, 15. грудня в шкільній гали під ч. 2035 Форбс стріт. Буде справозданє цілорічне і вибір нового уряду на 1924 рік. Всі члени мусять вирівнати свої залеглости. Неявившийся член буде караний після статута. — Уряд.

СЕНТРАЛІЯ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 90 повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня о 3. годині попол. в гали церковній. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Проситься усіх явитись на той мітинґ, бо будеться принимати нових членів до У. Н. Союза без вступного, а до братства після статута. Проситься також членів, щоби кождий припровадив з собою по одному новому членови. — М. Дудун, предс.; С. Дудун, кас.; І. Чепа, секр.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Отсим повідомляється членів тов. Т. Шевченка, від. 42, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня о 2. годині попол. в льокали Укр. Нар. Дому під ч. 237 Гоп Евню. Обовязком кождого члена прибути на мітинґ позаяк суть важні справи до полагодження. На порядку нарад буде справозданє урядників за цілий рік як також вибір нового уряду на рік 1924. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. Кождий член нехай приведе зі собою одного нового члена, позаяк будеться принимати членів без вступного до товариства і до У. Н. Союза. — Т. Мухий, предс.; О. Свитак, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Сестрицтво Любов, від. 177 повідомляє усіх своїх членів і членниць, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня в гали укр. православної церкви на Пилгрім ул., о годині 3. попол. Усі місцеві і позамісцеві члени мають явитись на сім мітинґу, бо буде вибір нового уряду як рівнож много важних справ є до полагодження. Усі члени і членниці мусять вирівнати свої залеглости. Проситься подальших членів аби конечно прислали свої належитости на час, щоби уникнути всяких неприємностий. Рівнож кождий член має зложити 30 центів за календар. Обовязком кождого Українця, котрий ще не стоїть в армії У. Н. Союза зголоситись на сей мітинґ і вступити в члени, тимбільше що се послідний місяць, в котрім принимаєсь без вступного. — О. Рекрут, секр.

ДЕРИ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 113 повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня о годині 3. попол. в Укр. Народній Гали на Овен Евеню. Проситься кождого члена прибути на мітинґ, бо буде справозданє старого уряду і вибір нового уряду і другі важні справи. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Кождий член повинен привести нового члена до У. Н. Союза, бо принимаєсь без вступного. — А. Клим, предс.; Н. Курчак, пр.; А. Королевят, кас.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня, точно о годині 12.30 вполудне. Буде контроля книжок, отже довгуючі члени мають явитися і вирівнати свої довги. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 1.50 дол. — Н. Кисільовський, предс.; М. Пащук, секр.

РАНКІН, ПА. Бр. св. Григорія, від. 24 повідомля своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня о 7. годині вечер під ч. 323 Друга ул. Проситься всіх членів явитись на сей мітинґ бо будуть дуже важні справи до полагодження, а також буде вибір нових урядників. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Ф. Семко, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Вільна Україна, від. 176 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться зараз по Службі Божій в неділю, 16. грудня в церковній гали при Семій ул. Обовязком всіх членів явитись на сім мітинґу, бо є важні справи до полагодження. — І. Цястон, предс.; Р. Рубльовський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Отсим повідомляється всіх членів тов. Буковина, від. 14, що річні збори відбудуться в суботу, 15. грудня в Укр. Бесіди під ч. 72 8-ма улиця в 8. годині вечером. Проситься всіх членів прийти і виповнити свої вкладки, бо коли член не явиться, буде суспендований з товариства. Кождий товариш повинен привести на річні збори нового члена для добра нашого товариства. Справ маємо богато до полагодження, тому проситься бути на час. — М. Т. Паламарюк, предс.; Г. Бегар, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 159 повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 23. грудня, зараз по Службі Божій в церковній гали під ч. 430 Семя ул. На порядку нарад вибір нового уряду і справозданє за цілий рік. Проситься членів щоб привели нових членів, бо будесь принимати без вступного до У. Н. Союза і до братства. Неявившийся член або урядник заплатить 2 кари і буде суспендований. — М. Камінський, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. Богд. Хмельницького, від. 133 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться в суботу, 15. грудня о годині 8. вечером в парохіяльній гали при Корт стріт. Суть важні справи до полагодження і вибір нового уряду на рік 1924. Буде приниматись нових членів без вступного до У. Н. Союза. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — Т. Шумейко, предс.; В. Добущак, кас.; А. Будник, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Івана Франка, від. 269 повідомляє, що місячний мітинґ відбудеться в неділю, 16. грудня о годині 2. пополудни. Обовязком кождого члена явитись бо суть важні справи до полагодження. — В. Швець, пр.; Т. Куций, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 170 повідомляє, що мітинґ відбудеться о 7. годині вечером в суботу, 15. грудня в церковній гали під ч. 57-59 Сусекс і Ґрін. На сей мітинґ взиваєся всіх членів, бо єсть богато справ. Кождий член нехай принесе 30 цнт. на календар, котрі буде даватись на мітинґу. — А. Кругляк, пр.; Г. Павлик, секр.

ВЕСТБУРИ, А. АЙ., Н. Й. Тов. Т. Шевченка, від. 267 повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеться о 2. годині попол. в неділю, 16. грудня в мешканню пр. Теодора Агреста. Обовязком кождого члена явитись, бо суть дуже важні справи до полагодження, як також вибір нового уряду. — Т. Агрест, предс.; М. Скаськів, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. о. Николая, від. 106 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о годині 1.30 попол. в неділю 23. грудня в парохіяльній гали при Оклей і Райс ул. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Проситься всіх членів явитись на мітинґ, бо буде вибиратися новий уряд на рік 1924. Нових членів до У. Н. Союза будемо принимати без вступного. Добра нагода вписатись. — М. Петрів, предс.; В. Гриньків, секр.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ

Заходом Української Школи св. Юрія в Ню Йорку

відбудеся

ВОКАЛЬНО-МУЗИЧНИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, 16. ГРУДНЯ 1923

о годині 3-ій пополудни
в SAINT PETER'S HALL,
Barclay Street, межи Broadway a Church Streets, New York City
(близько City Hall, на долі міста)
Вступ 75 і 50 цнт.; для дітей 25 цнт.

1. Діточа орхестра під проводом п. А. Гуньки.
2. Соля: п-а Йос. Яремівна, сопран. п-ні М. А. Корикора, сопран. п-і Е. Корнат, сопран. п. Вол. Лавришко, тенор. п. Мирон Корикора, скрипка.
3. Український штукар.
4. Народні пісні — Молодечий Хор.
5. Декламації дітей школи на Вашінґтон стріт.
6. Скрипкові, фортепянові соля і дуети, діточої Музичної Школи.
7. Живий образ — школа на Вашінґтон стріт.

Запрашаєся всіх! Хто прибуде, не пожалує! — КОМІТЕТ. 91-92

УВАГА! ТЕЙЛОР І ОКОЛИЦЯ!

Заходом Укр. Р. Громади в Тейлор, Па.
відограється представленє
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16. ГРУДНЯ 1923
в власнім домі під ч. 617 Union Street

ЗА НЕМАНЬ ІДУ

оперета в 4. діях В. А. Александріва.
Початок точно о годині 7. вечером.
Вступ 75, 50 цнт., діти 25 цнт.
Режісер і діріґент Т. Татаринський.

Родимці! Новина небувала. Укр. Р. Громада в Тейлор, Па. відограє пораз перший оперету „За Немань іду". В тій штуці беруть участь як найлучші вибрані сили і докладають старань, щоби виконати сю оперету як найлучше і привернути собі наазд в сій околици аматорське признанне і тимсамим заохотити публику до наших будучих виступів. 89,91

УВАГА! БРУКЛИН І ОКОЛИЦЯ

Заходом Укр. Аматорського Кружка при церкві Сошествія св. Духа в Бруклині, Н. Й.
відіграється представлення п. з.

ПІДГІРЯНИ

мельодрама в 3-ох діях, Івана Гушалевича, музика М. Вербицького
В НЕДІЛЮ, 16. ГРУДНЯ 1923
в церковній гали, 162 Норт 5-та улиця, Бруклин, Н. Й.
Початок о годині 4-ій пополудни.
Вступ: 85 і 50 цнт.; для дітей 15 цнт.
Режісер П. Савіцький.

Українці і Українки! Отсим запрашається всіх Українців і Українок з Бруклина і околиці прибути як найчисленнійше на вище згадану штуку, бо ся штука є дуже гарна і інтересна і досі мало еще грана в Америці.

91 КОМІТЕТ.

Украинскій Народный Домъ,
217-219 Истъ 6. улица, Нью Іоркъ, Н. І.
между 2. и 3 Евеню.

ВЪ СУББОТУ, 15. ДЕКАБРЯ

СПЕКТАКЛЬ, БАЛЪ, КОНЦЕРТЪ

при участіи первоклассныхъ русско-украинскихъ артистическихъ силъ.

КРАТКАЯ ПРОГРАММА.

„Ключъ", оригинальный скетчъ, сочиненія извѣстнаго писателя-юмориста Аркадія Аверченко. Учавствують: **Наталія Твардовская и Алекс. Лаптевъ.**

ВЪ КОНЦЕРТНОЙ ПРОГРАММѢ:

Артистка московскихъ театровъ Регина Зурнамъ.—Танцы и декламаціи.
Балетная артистка Лидія Крушинская — Танцы.
Драматическая артистка Наталія Твардовская — Разсказы и декламаціи.
Артистка русской оперы Нина Эйлеръ въ своемъ репертуарѣ.
Теноръ Ефимъ Коноваленко — русско-украинскія пѣсни.
Разсказчикъ Александръ Лаптевъ — юмористические разсказы изъ русской и укр. жизни.
У рояля **Викторъ Зиберъ.**
Конферансье **А. Лаптевъ.**

ПО ОКОНЧАНІИ КОНЦЕРТА БОЛЬШОЙ БАЛЪ.

Украинские, русские, американские танцы играетъ русскій оркестръ.

Начало концерта въ 7½ час. вечера. Танцевъ въ 10 часовъ вечера.

Цѣна билетовъ: 1-10 ряды по 1 доллару, 11-20 ряды по 75 центовъ, два послѣднихъ ряда по 50 центовъ. На танцы послѣ 10 час. вечера 55 центовъ.

Билеты продаются въ Обществѣ „Наука", 315 Истъ 10 улица, и въ книжномъ складѣ Александра Ивановича Чернова, 239 Истъ 10 улица, въ [illegible] „Новое Русское Слово", 178 Второе Авеню и въ „Укр. Народномъ Домѣ". 90-92

МЕНШЕ ЛИХО.

В горячу ніч не могла дитина заснути і плакала. Щоби єї успокоїти, батько взяв дитину на руки тай каже: Цить дитинко, а то розбудиш наших сусідів. Відтак ходючи по кімнаті, став приспівувати, щоби скорше приспати.

За кілька мінут запукала сусідська служниця до дверий та промовила: Пане! У нас лежить хора. Будьтеж ласкаві, позвольте радше дитиниці плакати, а не вколисуйте єї своїм „співом" до сну.

ПЕРШЕНСТВО ЖЕНЩИНАМ.

Уичтелька питає в школі, чи реченнє „кінь і корова паслася на полі" є добре?

На це ніхто не знав, що відповісти, аж встає малий Тимко і каже: Це реченне тому не є добре, бо корова, як „лейді" повинна бути поставлена перед „джентелменом" — конем.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ ЩО

Совітський уряд замкнув університет в Сорстові наслідком браку фондів і студенти розїхались по других школах? Чи Ви знаєте, що найвисший сорт тютюну на цигаретки є турецький тютюн, і що в Гелмар є 100% чисто турецький тютюн?